

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

PRVI ODJEL¹

PREDMET VRTAR protiv HRVATSKE

(Zahtjev br. 39380/13)

PRESUDA

STRASBOURG

7. siječnja 2016.

Ova će presuda postati konačna pod okolnostima utvrđenima u članku 44. stavku 2. Konvencije. Može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.

¹ U svom sastavu prije 1. studenoga 2015. godine.

U predmetu Vrtar protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (prijašnji Prvi odjel), zasjedajući u Vijeću u sastavu:

Khanlar Hajiyev, *Predsjednik*,
Mirjana Lazarova Trajkovska,
Julia Laffranque,
Paulo Pinto de Albuquerque,
Linos-Alexandre Sicilianos,
Ksenija Turković,
Dmitry Dedov, *suci*,

i g. André Wampach, zamjenik tajnika odjela,
nakon vijećanja zatvorenog za javnost 1. prosinca 2015.,
donosi sljedeću presudu koja je usvojena tog datuma:

POSTUPAK

1. Postupak u ovome predmetu pokrenut je na temelju zahtjeva (br. 39380/13) protiv Republike Hrvatske koji je gđa Marina Mamić („podnositeljica zahtjeva”) u ime svoje maloljetne kćeri Tene Vrtar, obje hrvatske državljanke, podnijela Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencija”) dana 30. travnja 2013.

2. Podnositeljicu je zastupala gđa V. Šnur, odvjetnica iz Vinkovaca. Hrvatsku Vladu („Vlada”) zastupala je njezina zastupnica gđa Š. Stažnik.

3. Podnositeljica zahtjeva tvrdila je da je ovrha presude kojom je njezinom ocu naloženo da plati njezino uzdržavanje bila nepropisno odugovlačena te da se pravno sredstvo koje je iskoristila u tom pogledu ispostavilo neučinkovitim.

4. Dana 16. rujna 2013. godine o zahtjevu je obaviještena Vlada.

ČINJENICE**I. OKOLNOSTI PREDMETA**

5. Podnositeljica zahtjeva rođena je 1998. godine i živi u Vinkovcima.

6. Presudom od 14. rujna 1999. godine Općinski sud u Vinkovcima naložio je ocu podnositeljice zahtjeva da plaća njezino uzdržavanje. Naime, njemu je naloženo da plaća 500 hrvatskih kuna (HRK) mjesečno u razdoblju od 7. svibnja do 14. rujna 1999. godine te 10 % od njegove plaće u razdoblju nakon potonjeg datuma.

B. Ovršni postupak

1. Glavni postupak

7. Dana 15. siječnja 2001. godine majka podnositeljice zahtjeva podnijela je Općinskom sudu u Vinkovcima, u ime svoje kćeri, zahtjev za ovrhu te presude. Posebice je tražila isplatu od 2.500 HRK na račun neplaćenih dospjelih mjesečnih obroka za uzdržavanje djeteta, zajedno sa zakonskom zateznom kamatom na dan 14. rujna 1999. godine te zapljenu 10 % od plaće dužnika od donošenja tog rješenja o ovrsi.

8. Odlukom od 23. siječnja 2001. godine Općinski sud u Vinkovcima odbio je svoju mjesnu nadležnost u ovoj stvari i ustupio predmet Općinskom sudu u Varaždinu.

9. Dana 20. ožujka 2001. godine Općinski sud u Varaždinu pozvao je majku podnositeljice zahtjeva da dopuni zahtjev za ovrhu na način da dostavi presudu koju želi ovršiti s klauzulom pravomoćnosti i punomoć kojom ovlašćuje odvjetnika podnositeljice zahtjeva da je zastupa u postupku. Majka podnositeljice zahtjeva to je učinila 9. travnja 2001. godine.

10. Dana 20. travnja 2001. godine sud je pozvao majku podnositeljice zahtjeva da ispravi zahtjev za ovrhu tako da navede dospjele mjesečne rate za uzdržavanje djeteta koje dužnik nije platio te zakonske zatezne kamate na svaku neplaćenu ratu.

11. Dana 7. svibnja 2001. godine majka podnositeljice zahtjeva odgovorila je da je u zahtjevu za ovrhu tražila isplatu u iznosu od 2.500 HRK sa zakonskom zateznom kamatom dospjelom od 14. rujna 1999. godine (vidi prethodni stavak 7.) te stoga nije vidjela razlog zašto je zahtjev za ovrhu trebalo ispraviti.

12. Dana 3. veljače 2002. godine majka podnositeljice zahtjeva zatražila je od suda da ubrza postupak i izda rješenje o ovrsi. Ona je navela da je dužnik plaćao uzdržavanje djeteta prema vlastitom nahodjenju i pogodnosti, kako u pogledu količine tako i u pogledu vremena, a ne u skladu s presudom koju se želi ovršiti.

13. Dana 18. veljače 2003. godine Općinski sud u Varaždinu donio je rješenje o ovrsi zapljenom plaće dužnika na način koji se traži zahtjevu za ovrhu i proslijedio rješenje o ovrsi dužnikovom poslodavcu. Sud je također naveo da će se sredstva prenijeti na račun majke podnositeljice zahtjeva čim rješenje o ovrsi postane pravomoćno.

14. Dana 3. ožujka 2003. godine dužnik je podnio žalbu protiv rješenja o ovrsi. Tvrdio je da je redovito plaćao uzdržavanje djeteta i predao neke pisane dokaze da podupre svoju tvrdnju.

15. Dana 17. ožujka 2003. godine majka podnositeljice zahtjeva pozvala je sud da proslijedi žalbu drugostupanjskom sudu te je predložila da se dokumenti dostavljeni od strane dužnika proslijede poslodavcu s ciljem oduzimanja onoga što je već platio i da joj plati razliku.

16. Dana 25. studenoga 2003. godine Općinski sud u Varaždinu pozvao je majku podnositeljice zahtjeva da navede u kojoj mjeri dužnik nije ispunio svoju obvezu plaćanja uzdržavanja djeteta. Majka podnositeljice zahtjeva nije odgovorila.

17. Dana 19. svibnja 2004. godine dužnikov poslodavac vratio je rješenje o ovrsi prvostupanjskom sudu, obavijestivši ga da je dužnik otišao u mirovinu 30. prosinca 2003. godine.

18. Dana 15. rujna 2005. godine sud je održao ročište na kojem zastupnik podnositeljice zahtjeva nije bio prisutan.

19. Dana 11. prosinca 2005., 20. studenoga 2006. i 5. veljače te 31. svibnja 2007. godine sud je ponovno pozvao majku podnositeljice zahtjeva da navede u kojoj mjeri dužnik nije ispunio svoju obvezu plaćanja uzdržavanja djeteta (vidi prethodni stavak 16.).

20. Dana 14. lipnja 2007. godine majka podnositeljice zahtjeva zatražila je od suda da provede rješenje o ovrsi zapljenom dužnikove mirovine. Ponovila je da u razdoblju između 14. rujna 1999. i 11. lipnja 2007. godine dužnik nije redovito plaćao uzdržavanje djeteta. Navela je i da, budući da su plaćanja bila rijetka i neredovita, ona nije bila u mogućnosti voditi evidenciju te je stoga predložila da se uplatnice zatraže od dužnika kako bi se utvrdilo koji je iznos za uzdržavanje djeteta on platio u tom razdoblju.

21. Dana 4. rujna 2007. godine sud je održao ročište na kojem majka podnositeljice zahtjeva i odvjetnik nisu bili prisutni. Dužnik na ročištu nije dokazao sve svoje uplate zbog toga što više nije posjedovao sve uplatnice. Istoga dana sud je pozvao Hrvatsku poštu da dostavi taj podatak, ali je na u konačnici obavijestila sud da ne može dati traženi podatak.

22. Dana 26. rujna 2007. godine sud je po šesti put pozvao majku podnositeljice zahtjeva da navede u kojoj mjeri dužnik nije ispunio svoju obvezu plaćanja uzdržavanja djeteta (vidi prethodne stavke 16. i 19.). Dana 22. prosinca 2007. godine sud je ponovio svoj zahtjev.

23. Dana 30. siječnja 2008. godine majka podnositeljice zahtjeva ponovila je da dužnik nije redovito plaćao uzdržavanje djeteta, te da stoga nije bila u mogućnosti voditi evidenciju o njegovim uplatama i odrediti u kojoj mjeri on nije ispunio svoju obvezu (vidi prethodni stavak 20.). Ona je pozvala sud da jednostavno naloži zapljenu na 10% mirovine dužnika s ciljem osiguranja plaćanja budućih rata.

24. Dana 28. listopada 2008. godine sud je pozvao područni ured Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje da dostavi podatke o visini dužnikove mirovine. Dana 5. studenoga 2008. godine Zavod je dostavio tražene podatke.

25. Dana 4. studenoga 2008. godine majka podnositeljice zahtjeva u telefonskom je razgovoru pozvala sud da donese rješenje i ponovila da nije u mogućnosti utvrditi neplaćene rate uzdržavanja (vidi prethodne stavke 20. i 23.).

26. Dana 31. svibnja 2010. godine sud je pozvao majku podnositeljice zahtjeva da dostavi podneske glede daljnjih koraka koje treba poduzeti u ovršnom postupku.

27. Dana 10. lipnja 2010. godine majka podnositeljice zahtjeva obavijestila je sud da joj dužnik duguje ukupno 15.000 HRK na ime neisplaćenih rata za uzdržavanje djeteta i pozvala ga da naloži zapljenu mirovine u iznosu od najmanje 700 HRK mjesečno s ciljem osiguranja plaćanja budućih rata. Dana 14. srpnja 2010. godine dužnik je odgovorio da redovito plaća uzdržavanje i da stoga ne duguje ništa podnositeljici zahtjeva.

28. Dana 31. srpnja 2010. godine sud je održao ročište na kojem su prisustvovala obje stranke. Majka podnositeljice zahtjeva ponovila je da joj dužnik duguje 15.000 HRK na ime neisplaćenih rata za uzdržavanje djeteta, ali nije mogla odrediti za koje razdoblje s obzirom da joj je plaćao uzdržavanje samo djelomično i neredovito (vidi prethodne stavke 20., 23., 25. i 27.). Dužnik je odgovorio da dokumentirani dokazi koje je podnio (vidi prethodni stavak 14.) ukazuju na to da je do sada za uzdržavanje podnositeljice zahtjeva platio 53.739 HRK. Na kraju ročišta sud je još jednom pozvao majku podnositeljice zahtjeva da u roku od petnaest dana navede točan iznos koji podnositeljica zahtjeva potražuje i predloži daljnje korake koje treba poduzeti u postupku, u protivnom će se zahtjev za ovrhu se smatrati povučenim.

29. Dana 13. rujna 2010. majka podnositeljice zahtjeva učinila je to navodeći da joj dužnik duguje 24.331 HRK. Ona je ponovno zatražila od suda da naloži zapljenu u visini od 10% njegove mirovine s ciljem osiguranja plaćanja budućih rata (vidi prethodni stavak 23.). U svom odgovoru od 24. rujna 2010. godine dužnik ponovno negira postojanje bilo kakvog duga (vidi prethodni stavak 27.), ali pristaje na zapljenu u visini od 10% njegove mirovine.

30. Dana 3. svibnja 2011. godine sud je ponovno pozvao majku podnositeljice zahtjeva da predloži daljnje korake koje treba poduzeti u postupku (vidi prethodne stavke 26. i 28.).

31. Dana 26. svibnja 2011. godine zastupnik podnositeljice zahtjeva pozvao je sud da pribavi stručno mišljenje kako bi se utvrdio točan iznos duga.

32. Rješenjem od 3. svibnja 2012. godine sud je odlučio o žalbi dužnika od 3. ožujka 2003. godine (vidi prethodni stavak 14.) na način da ga je uputio da pokrene poseban građanski postupak za proglašenje ovrhe dopuštenom (djelomično ili u cijelosti). To je rješenje postalo pravomoćno dana 6. rujna 2012. godine. Kao posljedica toga, rješenje o ovrsi od 18. veljače 2003. godine (vidi prethodni stavak 13.), također je postalo pravomoćno istoga dana.

33. Dana 11. srpnja 2012. godine sud je obavijestio Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje da je rješenja o ovrsi postalo pravomoćno i naložio da se započne sa zapljenom u visini od 10% dužnikove mirovine.

34. Dana 6. rujna 2012. godine sud je pozvao Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje da ga obavijesti je li postupio po nalogu suda od 11. srpnja 2012. godine.

35. Dana 21. rujna 2012. godine Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje obavijestio je sud da nije mogao postupiti po nalogu zbog toga što je 1/3 dužnikove mirovine - navodno maksimalni dio nečijeg prihoda koji se može zaplijeniti prema zakonu (vidi stavke 57.-59. u daljnjem tekstu) - već bila zaplijenjena u skladu s rješenjem o ovrsi izdanom u usporednom ovršnom postupku u kojemu je podnositeljica zahtjeva tražila ovrhu druge (novije) presude kojom je naloženo plaćanje uzdržavanja djeteta (vidi stavke 44.-49. u daljnjem tekstu).

36. Zapljena u visini od 10% dužnikove mirovine na temelju rješenja o ovrsi od 18. veljače 2003. godine (vidi prethodni stavak 13.) bila je stoga obustavljena dok se drugo rješenje o ovrsi ne provede u cijelosti, odnosno do 12. prosinca 2013. godine (vidi stavak 49. u daljnjem tekstu).

37. Dana 1. siječnja 2014. godine Zavod je započeo sa zapljenom dužnikove mirovinu u skladu s rješenjem o ovrsi od 18. veljače 2003. godine. To rješenje o ovrsi provedeno je u cijelosti dana 12. studenoga 2014. godine, nakon čega je 20. veljače 2015. godine sud donio odluku da je ovrha dovršena.

2. Postupak nakon zahtjeva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku

38. U međuvremenu, 26. svibnja 2011. godine majka podnositeljice zahtjeva u ime svoje kćeri podnijela je zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku Županijskom sudu u Varaždinu prigovarajući na duljinu navedenog ovršnog postupka.

39. Rješenjem od 22. veljače 2012. godine Županijski sud u Varaždinu utvrdio je povredu prava podnositeljice zahtjeva na suđenje u razumnom roku, dosudio joj 6.600 hrvatskih kuna (HRK) kao naknadu i naložio Općinskom sudu u Varaždinu da dovrši ovrhu u roku od šest mjeseci od uručjenja svog rješenja. Sud je utvrdio da postupak nije bio složen, da je došlo do bitnih razdoblja neaktivnosti u postupku što se pripisuju prvostupanjskom sudu i koja zajedno iznose pet i pol godina, te da se kašnjenje od više od jedne godine i osam mjeseci imalo pripisati podnositeljici zahtjeva koja je propustila navesti tražene iznose, iako je u više navrata pozvana da to učini (vidi prethodne stavke 16., 19., 22. i 28.).

40. Dana 13. veljače 2012. godine podnositeljica zahtjeva uložila je žalbu prigovorivši na visinu naknade.

41. Rješenjem od 18. svibnja 2012. godine Vrhovni sud Republike Hrvatske povećao je iznos naknade na 8.100 HRK s obzirom na žurno

svojstvo ovršnog postupka i na ono što se za podnositeljicu zahtjeva dovodi u pitanje (plaćanje uzdržavanja djeteta).

42. Dana 20. rujna 2012. godine majka podnositeljice zahtjeva podnijela je u ime svoje kćeri ustavnu tužbu protiv odluke Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

43. Odlukom od 15. studenoga 2012. godine Ustavni sud Republike Hrvatske proglasio je ustavnu tužbu podnositeljice zahtjeva nedopuštenom i 4. prosinca 2012. godine dostavio je svoju odluku njezinom zastupniku. Smatrao je da se osporeno rješenje nije moglo podvrgnuti ispitivanju ustavnosti u smislu članka 62. Zakona o Ustavnom sudu (vidi prethodni stavak 52.).

B. Ostali mjerodavni postupci

44. U međuvremenu, dana 12. svibnja 2011. godine majka podnositeljice zahtjeva, u ime svoje kćeri, pokrenula je postupak pred Općinskim sudom u Varaždinu protiv oca podnositeljice zahtjeva s ciljem podizanja visine iznosa uzdržavanja djeteta propisanog u presudi od 14. rujna 1999. godine (vidi prethodni stavak 6.).

45. Presudom od 21. rujna 2011. godine sud je presudio u korist podnositeljice zahtjeva i naložio njezinom ocu da plaća 800 HRK mjesečno za njezino uzdržavanje počevši od 25. svibnja 2011. godine. Presuda je postala pravomoćna 9. veljače 2012. i ovršiva 12. ožujka 2012. godine.

46. Dana 15. travnja 2012. godine majka podnositeljice zahtjeva podnijela je istom sudu, u ime svoje kćeri, zahtjev za ovrhu te presude.

47. Dana 25. travnja 2012. godine taj je sud donio rješenje o ovrsi zaplijenivši dužnikovu mirovinu, koja je postala pravomoćna 30. svibnja 2012. godine.

48. Dana 13. srpnja 2012. godine sud je naložio Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje da započne sa zapljenom dužnikove mirovine.

49. U razdoblju između 17. srpnja 2012 i 12. prosinca 2013. godine Zavod je od dužnikove mirovine zaplijenio iznose koji odgovaraju redovnim mjesečnim ratama uzdržavanja kako dospijevaju, kao i neplaćene preostale rate. Do potonjeg dana plaćene su sve neisplaćene rate uzdržavanja, a Zavod je nastavio plijeniti samo redovite rate kako su dospijevale.

II. MJERODAVNO DOMAĆE PRAVO I PRAKSA

A. Ustav

50. Mjerodavni članak Ustava Republike Hrvatske, „Narodne novine” br. 56/90 s naknadnim izmjenama i dopunama, glasi kako slijedi:

Članak 29. stavak 1.

„Svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično i u razumnom roku odluči o njegovim pravima i obvezama, ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela.”

B. Mjerodavno zakonodavstvo*1. Ustavni zakon o Ustavnom sudu Republike Hrvatske*

51. Ustavni zakon o Ustavnom sudu Republike Hrvatske, „Narodne novine” Republike Hrvatske br. 99/1999 s naknadnim izmjenama i dopunama ustavni je zakon, to jest, zakon koji je donesen, odnosno izmijenjen na isti način kao i Ustav, tako da ima snagu Ustava. Prema praksi Ustavnog suda da sud nije nadležan za preispitivanje usklađenosti materijalnih odredaba Zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske s Ustavom, ali je nadležan za preispitivanje usklađenosti ostalog zakonodavstva s tim Zakonom (vidi, na primjer, rješenja br. U-I-699/2000 od 14. lipnja 2000., U-I-778/2002 od 10. srpnja 2002., U-I-3760/2007, U-I-3761/2007 i U-I-3762/2002 od 8. prosinca 2010., U-I-1523/2011 od 12. kolovoza 2014., i U-I -453/2015 od 17. veljače 2015.).

52. Mjerodavni dio odluke Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske glasi kako slijedi:

V. ZAŠTITA LJUDSKIH PRAVA I TEMELJNIH SLOBODA**Članak 62.**

„(1) Svatko može podnijeti Ustavnom sudu ustavnu tužbu ako smatra da mu je pojedinačnim aktom tijela državne vlasti, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili pravne osobe s javnim ovlastima, kojim je odlučeno o njegovim pravima i obvezama ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela, povrijeđeno ljudsko pravo ili temeljna sloboda zajamčena Ustavom, odnosno Ustavom zajamčeno pravo na lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu (u daljnjem tekstu: ustavno pravo).

(2) Ako je zbog povrede ustavnih prava dopušten drugi pravni put, ustavna tužba može se podnijeti tek nakon što je taj pravni put iscrpljen.

(3) U stvarima u kojima je dopušten upravni spor, odnosno revizija u parničnom ili izvanparničnom postupku, pravni put je iscrpljen nakon što je odlučeno i o tim pravnim sredstvima.”

Članak 63.

„(1) Ustavni sud će pokrenuti postupak po ustavnoj tužbi i prije no što je iscrpljen pravni put, u slučaju kad o pravima i obvezama stranke ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela nije u razumnom roku odlučio sud...”

(2) U odluci kojom usvaja ustavnu tužbu zbog nedonošenja akta u razumnom roku iz stavka 1. ovoga članka, Ustavni sud će nadležnom sudu odrediti rok za donošenje akta kojim će taj sud meritorno odlučiti...”

(3) U odluci iz stavka 2. ovoga članka Ustavni sud će odrediti primjerenu naknadu koja pripada podnositelju zbog povrede njegova ustavnog prava koju je sud učinio kada o pravima i obvezama podnositelja ili o sumnji ili optužbi zbog njegova kažnjivog djela nije odlučio u razumnom roku. Naknada se isplaćuje iz državnog proračuna u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva stranke za njezinu isplatu.”

2. *Zakon o sudovima*

53. Članci 27. i 28. Zakona o sudovima, „Narodne novine“ br. 150/05 s naknadnim izmjenama i dopunama, koji je bio na snazi između 29. prosinca 2005. i 13. ožujka 2013. godine, predviđali su zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku kao pravno sredstvo za prekomjerno trajanje sudskog postupka. Izvorni tekst tih dviju odredaba glasi kako slijedi:

III. ZAŠTITA PRAVA NA SUĐENJE U RAZUMNOM ROKU

Članak 27.

„(1) Stranka u sudskom postupku koja smatra da nadležni sud nije odlučio u razumnom roku o njezinom pravu ili obvezi ili o sumnji ili optužbi za kažnjivo djelo, može neposredno višem sudu uputiti zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku.

(2) Ako se zahtjev odnosi na postupak koji je u tijeku pred Visokim trgovačkim sudom Republike Hrvatske, Visokim prekršajnim sudom Republike Hrvatske ili Upravnim sudom Republike Hrvatske, o zahtjevu će odlučiti Vrhovni sud Republike Hrvatske.

(3) Postupak odlučivanja o zahtjevu iz stavka 1. ovoga članka je hitan.”

Članak 28.

„(1) Ako sud iz članka 27. ovoga Zakona utvrdi da je zahtjev podnositelja osnovan, odredit će rok u kojem sud pred kojim je postupak u tijeku mora odlučiti o pravu ili obvezi ili o sumnji ili optužbi za kažnjivo djelo podnositelja zahtjeva, te odrediti primjerenu naknadu koja pripada podnositelju zbog povrede njegovog prava na suđenje u razumnom roku.

(2) Naknada se isplaćuje iz državnog proračuna u roku od 3 mjeseca od dana podnošenja zahtjeva stranke za njezinu isplatu.

(3) Protiv rješenja o zahtjevu za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku može se u roku od 15 dana podnijeti žalba Vrhovnom sudu Republike Hrvatske. Protiv rješenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske žalba nije dopuštena ali se može pokrenuti ustavna tužba.”

54. Članak 28. Zakona o sudovima izmijenjen je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima iz 2009. godine, „Narodne novine“ br. 153/09 – Izmjene i dopune iz 2009. godine, koji je stupio na snagu 29. prosinca 2009. godine. Osim ostalih promjena u tom članku, navedene izmjene i dopune donijele su promjene u njegovom stavku 3., koji postaje stavak 5. Naime, u tom je stavku uvedena mogućnost podnošenja žalbe protiv prvostupanjskog rješenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske Vijeću

istog suda, dok je pozivanje na mogućnost podnošenja ustavne tužbe protiv takvog rješenja bilo izostavljeno. Tekst stavka 5. članka 28., kako je izmijenjen Izmjenama i dopunama iz 2009. godine, glasi kako slijedi:

Članak 28.

„(5) Protiv rješenja o zahtjevu za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku može se u roku od 15 dana podnijeti žalba Vrhovnom sudu Republike Hrvatske. Protiv rješenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske žalba se može podnijeti Vijeću Vrhovnog suda Republike Hrvatske.”

55. Stavak 5. članka 28. Zakona o sudovima dodatno je izmijenjen Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima iz 2010. godine, „Narodne novine“ br. 116/10 – Izmjene i dopune iz 2010. godine, koji je stupio na snagu 21. listopada 2010. godine i glasi kako slijedi:

Članak 28.

„(5) Protiv prvostupanjskog rješenja o zahtjevu za suđenje u razumnom roku može se u roku od 15 dana podnijeti žalba Vrhovnom sudu Republike Hrvatske. O žalbi odlučuje [tročlano] Vijeće [suda].”

56. Relevantni materijali iz zakonodavnog procesa, poput Konačnog prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima od 3. prosinca 2009. godine s izvješćem s objašnjenjima, te zapisnik o raspravi na sjednici Parlamenta na kojoj su donesene Izmjene i dopune iz 2009. (vidi Izvješća Hrvatskog sabora – IHS br. 520 od 12. travnja 2010., str. 22.-23.), ne sadrže nikakav navod o logičkoj podlozi izvršenih promjena čime je prijašnji stavak 3. postao stavak 5. članka 28. Zakona o sudovima.

3. Izvršno zakonodavstvo

57. Članak 149. Ovršnog zakona iz 1996. godine („Narodne novine“ br. 57/96, s naknadnim izmjenama i dopunama), čija je odredba bila na snazi u razdoblju između 11. kolovoza 1996. i 16. lipnja 2008. godine, pod uvjetom da se u ovršnom postupku može zaplijeniti najviše jedna trećina plaće ili mirovine, osim ako se ovrha tiče zakonskog uzdržavanja ili neke druge privilegirane tražbine u izvršenju koje se može zaplijeniti najviše polovica plaće ili mirovine.

58. Ista odredba, kako je izmijenjena 2008. godine Izmjenama i dopunama Ovršnog zakona iz 1996. godine („Narodne novine“ br. 67/08), koji je bio na snazi u razdoblju između 17. lipnja 2008. i 31. prosinca 2010. godine, propisivala je da je izvršenje pljenidbom plaće ili mirovine bilo ograničeno na iznos koji odgovara jednoj trećini prosječne neto plaće u Republici Hrvatskoj u prethodnoj godini, osim ako se izvršenje odnosilo na zakonske tražbine za uzdržavanje ili neke druge privilegirane tražbine u izvršenju koje je bila dopuštena zapljena iznosa koji odgovara polovici prosječne neto plaće. Međutim, ako se ovrha ticala uzdržavanja djeteta, bilo je dopušteno zaplijeniti iznos koji odgovara 3/4 prosječne neto plaće. Ako je

neto plaća ili mirovina dužnika bila ispod prosječne neto plaće u Republici Hrvatskoj u prethodnoj godini, zapljena je ograničena na jednu trećinu ili, u slučaju ovrhe zakonskih tražbina za uzdržavanje ili drugih privilegiranih tražbina, na polovicu dužnikove neto plaće ili mirovine.

59. Članak 92. Ovršnog zakona iz 2010. godine („Narodne novine“ br. 139/10, s naknadnim izmjenama i dopunama), čija je odredba bila na snazi u razdoblju između 1. siječnja 2011. i 14. listopada 2012. godine, bio je identičan članku 149. Ovršnog zakona iz 1996. godine, kako je izmijenjen Izmjenama i dopunama iz 2008. godine.

60. Ovršni zakon iz 2012. godine („Narodne novine“ br. 112/12, s naknadnim izmjenama i dopunama), koji je bio na snazi od 15. listopada 2012. godine, u svom članku 369. stavku 1. propisuje da se tekući ovršni postupak mora zaključiti na temelju prethodnog ovršnog zakonodavstva.

C. Mjerodavna praksa

61. Praksa Ustavnog suda Republike Hrvatske prije stupanja na snagu Izmjena i dopuna iz 2009. godine sugerira da je, prilikom ispitivanja ustavnih tužbi podnesenih protiv rješenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske u postupcima po zahtjevu za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku (dalje u tekstu „rješenja radi duljine postupka“), Ustavni sud temeljio svoju nadležnost da to učini isključivo na članku 62. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (vidi prethodni stavak 52.), a ne na članku 28. stavku 3. Zakona o sudovima (vidi prethodni stavak 53.).

62. Dana 2. ožujka 2010. godine Ustavni je sud donio rješenje br. U-III-Vs-3669/2006 i druga rješenja, kojim je odlučio da se nakon stupanja na snagu Izmjena i dopuna Zakona o sudovima iz 2009. godine sve podnesene ustavne tužbe protiv rješenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske radi duljine postupka moraju tretirati kao žalbe u smislu izmijenjenog članka 28. stavka 5. Zakona o sudovima i ustupiti Vijeću Vrhovnog suda Republike Hrvatske. U tom je rješenju Ustavni sud Republike Hrvatske pojasnio svoju nadležnost u pogledu ustavnih tužbi koje se odnose na duljinu postupaka podnesenih na temelju članaka 62. i 63. Ustavnog zakona o ustavnom sudu nakon stupanja na snagu Izmjena i dopuna iz 2009. godine. Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske objavljeno je u „Narodnim novinama“ br. 34/10 od 19. ožujka 2010. Mjerodavni dio tog rješenja glasi kako slijedi:

RJEŠENJE

„I. Stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima 29. prosinca 2009. (»Narodne novine« broj 153/09.), ustavna tužba protiv rješenja donesenog u postupku za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku ima se smatrati žalbom Vrhovnom sudu Republike Hrvatske u smislu članka 7. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima (»Narodne novine« broj 153/09.).

II. Predmeti koji su u tijeku i koji se na Ustavnom sudu Republike Hrvatske vode pod oznakom U-IIIIVs ustupaju se na rješavanje nadležnom Vijeću Vrhovnog suda Republike Hrvatske u smislu članka 7. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima («Narodne novine» broj 153/09.).

III. Ovo rješenje objavit će se u »Narodnim novinama«.

Obrazloženje

2. Dana 29. prosinca 2009. godine [Izmjene i dopune Zakona o sudovima iz 2009.] stupile su na snagu ... mijenjajući prijašnji stavak 3. članka 28. Zakona o sudovima, koji je propisivao: *Protiv rješenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske žalba nije dopuštena ali se može pokrenuti ustavna tužba.*

Umjesto tog pravnog sredstva, [Izmjene i dopune iz 2009. godine] uvele su novo pravno sredstvo protiv rješenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske: žalba tročlanom Vijeću Vrhovnog suda Republike Hrvatske [...]

3. Žalba Vijeću Vrhovnog suda Republike Hrvatske protiv rješenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske kojim je taj sud odlučio o žalbi protiv rješenja nižeg suda glede zahtjeva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku, novo je pravno sredstvo kojim se uvodi još jedna razina nadležnosti u institucionalnoj zaštiti navedenog prava. Drugim riječima, taj se postupak sada vodi pred najmanje dvije razine nadležnosti prije redovnih i specijaliziranih sudova u Hrvatskoj, gdje Vijeće Vrhovnog suda Republike Hrvatske odlučuje o zaštiti tog prava kao sud zadnjeg stupnja.

3.1. Ustavni sud utvrđuje da [Izmjene i dopune iz 2009. godine], koje uvode barem dvije instance sudske zaštite prije redovnih i specijaliziranih sudova, osiguravaju učinkovitu pravnu zaštitu prava na suđenje u razumnom roku.

Stoga Ustavni sud Republike Hrvatske smatra da je od stupanja na snagu [Izmjena i dopuna iz 2009. godine] zaštita prava na suđenje u razumnom roku pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske, zajamčena člankom 29. [hrvatskog] Ustava, osigurana u redovnim postupcima [pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske] pokrenutim ustavnom tužbom [podnesenom] na temelju članka 62. Zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske protiv rješenja... o osnovanosti prava i obveza ili sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela, i da se [ustavna tužba] može podnijeti tek nakon iscrpljivanja drugih dostupnih sudskih puteva za dobivanje zadovoljštine [tj. drugih dostupnih pravnih sredstava].

3.2. [Izmjene i dopune iz 2009. godine] ne sadrže prijelaznu odredbu koja propisuje kako tretirati predmete podnesene Ustavnom sudu Republike Hrvatske prije i poslije 29. prosinca 2009. godine (tzv. predmete u tijeku). Stoga Ustavni sud Republike Hrvatske smatra da se od 29. prosinca, [odnosno] dana stupanja na snagu [Izmjena i dopuna iz 2009. godine], svaka ustavna tužba podnesena protiv rješenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske donesenog na temelju primjene članaka 27 i 28. Zakona o sudovima ima smatrati žalbom upućenom vijeću Vrhovnog suda Republike Hrvatske, u smislu [izmijenjenog članka 28. stavka 5. Zakona o sudovima].

Ovom odlukom Ustavni sud ustupa sve [takve] predmeta koji su u tijeku ... mjerodavnom Vijeću Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

3.3. S obzirom na prethodno opisane promjene u zakonodavstvu, Ustavni sud Republike Hrvatske smatra potrebnim podsjetiti na svoju nadležnost iz članka 63. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske.

Na temelju [tog članka] Ustavni sud Republike Hrvatske i dalje ima nadležnost odlučivati o povredi ustavnog prava na suđenje u razumnom roku u slučajevima kada

Vrhovni sud Republike Hrvatske, pred kojim je u tijeku [glavni] postupak koji se odnosi na prava ili obveze stranaka, nije odlučio o pravnom sredstvu koji stranka treba iskoristiti u razumnom roku.

4. U svjetlu prethodno navedenog ... odlučeno je kao što je navedeno u točkama I. i II. izreke.“

63. U svom očitovanju u predmetima br. 56929/13, 63556/13, 65559/13 i 61691/13 koji su trenutačno u tijeku pred sudom, koji postavljaju slična pitanja kao i ovaj predmet, Vlada je dostavila 17 rješenja Ustavnog suda Republike Hrvatske donesenih u razdoblju između 23. ožujka 2010. i 20. veljače 2014. godine, kojima je taj sud proglasio nedopuštenim ustavne tužbe podnesene protiv rješenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske radi duljine postupka, zbog toga što se takva rješenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske nisu mogla podvrgnuti ispitivanju ustavnosti prema pojedinim ustavnim tužbama. U „Narodnim novinama“ nije bilo objavljeno nijedno od tih 17 rješenja Ustavnog suda Republike Hrvatske, a samo jedno od njih je dostupno na internetskoj stranici Ustavnog suda Republike Hrvatske (rješenje br. U-III-5558/2013 od 9. prosinca 2013. godine). Nadalje, nijedno od tih 17 rješenja ne odnosi se na rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske od 2. ožujka 2010. godine, na koje se Vlada poziva u ovom predmetu kao rješenju kojim se uspostavlja takva praksa (vidi prethodni stavak 62. i stavak 69. u daljnjem tekstu).

D. Ostali mjerodavni dokumenti

64. Dana 8. srpnja 2014. godine Ustavni sud Republike Hrvatske je na svojoj internetskoj stranici objavio popis odluka raznih domaćih tijela koje se ne moraju pregledati na temelju pojedinačnih ustavnih tužbi (*Popis pojedinačnih akata koji se ne smatraju aktima iz članka 62. stavka 1. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske*). Dokument navodi rješenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske radi duljine postupka kao rješenja koja se ne podvrgavaju ispitivanju ustavnosti prema pojedinim ustavnim tužbama, te kao dokaz da je riječ o ustanovljenoj praksi koja se odnosi na rješenja Ustavnog suda Republike Hrvatske br. U-III-3913/2010, U-III-1691/2012 i U-III-268/2014. Nijedno rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske na koje se dokument poziva ne odnosi se na ono što je objavljeno u „Narodnim novinama“, niti je njihov tekst dostupan na internetskoj stranici Ustavnog suda Republike Hrvatske.

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 6. STAVKA 1. KONVENCIJE

65. Podnositeljica zahtjeva također je prigovorila da kašnjenja u izvršnom postupku nisu bila sukladna sa zahtjevom „razumnog roka” iz članka 6. stavka 1. Konvencije, koji glasi kako slijedi:

„Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi [...] svatko ima pravo da [...] sud [...] u razumnom roku ispita njegov slučaj [...]”

66. Vlada je osporila tu tvrdnju.

67. Razdoblje koje treba uzeti u obzir započelo je 15. siječnja 2001. godine, kada je majka podnositeljice zahtjeva podnijela zahtjev za ovrhu u ime svoje kćeri (vidi prethodni stavak 7.), a završilo je 12. studenoga 2014. godine, kada je ovrha bila *de facto* dovršena (vidi prethodni stavak 37.). Stoga je trajalo trinaest godina i deset mjeseci.

A. Dopuštenost

68. Vlada je osporila dopuštenost ovog prigovora na tri temelja. Točnije, tvrdila je da podnositeljica zahtjeva nije poštivala pravilo o šest mjeseci, da ona više ne može tvrditi da je žrtva povrede na koju se žali i da je zlouporabila pravo na podnošenje zahtjeva.

1. Poštivanje pravila o šest mjeseci

(a) Tvrdnje stranaka

69. Vlada tvrdi da podnositeljica zahtjeva nije poštivala pravilo o šest mjeseci zbog toga što je pogrešno vjerovala da je ustavna tužba koju je podnijela protiv rješenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 18. svibnja 2012. godine (vidi prethodne stavke 41.-42.) bila učinkovito pravno sredstvo koje treba iscrpiti za potrebe članka 35. stavka 1. Konvencije i koje time može prekinuti tijek šestomjesečnog roka propisanog u tom članku. Vlada je objasnila da se nakon stupanja na snagu Izmjena i dopuna Zakona o sudovima iz 2009. godine (vidi prethodni stavak 54.) više nije mogla podnijeti ustavna tužba protiv rješenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske radi duljine postupka (vidi prethodne stavke 62.-64.). Prema navodima Vlade, Ustavni sud Republike Hrvatske donio je takvo stajalište već u svom rješenju br. U-IIIIVs-3669/2006 od 2. ožujka 2010. godine, koje je objavljeno u „Narodnim novinama“ 19. ožujka 2010. godine (vidi prethodni stavak 62.). Odvjetnik podnositeljice zahtjeva trebao je biti svjestan toga. Slijedom navedenog, konačno rješenje u smislu članka 35. stavka 1. Konvencije, za potrebe izračuna šestomjesečnog roka u predmetu podnositeljice zahtjeva, nije bilo rješenje Ustavnog suda Republike

Hrvatske od 15. studenoga 2012. (vidi stavak 43. ove presude), već rješenje Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 18. svibnja 2012. godine (vidi prethodni stavak 41.). Međutim, njezin zahtjev sudu podnesen je 30. travnja 2013. godine (vidi prethodni stavak 1.), to jest, više od šest mjeseci kasnije.

70. Podnositeljica zahtjeva osporila je Vladine tvrdnje, tvrdeći da je rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske od 15. studenoga 2012. godine (vidi prethodni stavak 43.) bilo konačno (domaće) rješenje u smislu članka 35. stavka 1. Konvencije. Zastupnik podnositeljice zahtjeva primio ga je 4. prosinca 2012. godine, nakon čega je, u roku od šest mjeseci, odnosno 30. travnja 2013. godine, ona podnijela zahtjev Sudu (vidi prethodne stavke 1. i 41.).

(b) Ocjena Suda

71. Sud primjećuje da se pitanje koje treba ispitati odnosi na to je li ustavna tužba podnositeljice zahtjeva protiv rješenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 18. svibnja 2012. godine (vidi prethodne stavke 41.-42.) bila, u posebnim okolnostima ovoga predmeta, pravno sredstvo koje treba iskoristiti za potrebe članka 35. stavka 1. Konvencije i, slijedom toga, je li rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske od 15. studenoga 2012. godine (vidi prethodni stavak 43.) kojom je tužba proglašena nedopuštenom bilo rješenje od kojeg je trebalo računati šestomjesečni rok.

72. Sud s tim u vezi najprije ponavlja da se prije podnošenja zahtjeva Sudu protiv Hrvatske od podnositelja zahtjeva u načelu zahtijeva, kako bi iscrpili domaća pravna sredstva i zadovoljili načelo supsidijarnosti, da podnesu ustavnu tužbu i na taj način pruže priliku hrvatskom Ustavnom sudu da ispravi njihovu situaciju (vidi predmet *Orlić protiv Hrvatske*, br. 48833/07, § 46, 21. lipnja 2011.).

73. Nadalje primjećuje da na temelju članka 62. Ustavnog zakon o Ustavnom sudu Republike Hrvatske svatko tko smatra da je njegovo pravo koje je zajamčeno Ustavom povrijeđeno odlukom koju je donijela država ili javno tijelo u određivanju nekog od njegovih prava i obveza može podnijeti ustavnu tužbu protiv takve odluke (vidi prethodni stavak 52.). Budući da je pravo na suđenje u razumnom roku pravo koje je zajamčeno Ustavom (vidi prethodni stavak 50.) i rješenja donesena u kontekstu postupaka pokrenutih zahtjevima na temelju članka 27. Zakona o sudovima (rješenja radi duljine postupka) nužno uključuju utvrđivanje tog prava, čini se da oni koji su nezadovoljni takvim odlukama imaju pravo podnijeti ustavne tužbe protiv tih rješenja, oslanjajući se na članak 62. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske, bez obzira na to spominje li se ta mogućnost i u članku 28. Zakona o sudovima ili ne (usporediti tekst prijašnjeg stavka 3. članka 28. Zakona o sudovima prije stupanja na snagu Izmjena i dopuna iz 2009. godine s tekstom novog stavka 5. istog članka, u prethodnim stavicama 53.-54.). To je bilo stajalište Ustavnog suda Republike Hrvatske prije stupanja na snagu Izmjena i dopuna iz 2009. Naime, u svojoj praksi razvijenoj u tom

razdoblju navedeni sud oslanjao se isključivo na članak 62. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (a ne na članak 28. stavak 3. Zakona o sudovima), kao pravni temelj za njegovu nadležnost za ispitivanje pojedinačnih ustavnih tužbi protiv rješenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske radi duljine postupka (vidi prethodni stavak 61.).

74. Međutim, s obzirom na Vladine tvrdnje (vidi prethodni stavak 69.), postavlja se pitanje hoće li, ako (nova) praksa Ustavnog suda Republike Hrvatske ukazuje na to da se neka rješenja ne podvrgavaju (ili više ne mogu) podvrgavati ispitivanju ustavnosti, Sud biti spreman uzeti tu (novu) praksu u obzir.

75. Sud se već imao prilike očitovati o tom pitanju u velikom broju predmeta protiv Hrvatske, i svaki je put odbacio sličan prigovor o nedopuštenosti koji je podnijela Vlada (vidi, na primjer, predmet *Pavlović i drugi protiv Hrvatske*, br. 13274/11, stavci 30.-38., 2. travnja 2015. glede rješenja o troškovima postupka, i predmet *Šimecki protiv Hrvatske*, br. 15253/10, stavci 28.-33., 30. travnja 2014. glede određenih rješenja donesenih u ovršnom postupku). Posebice je smatrao, bez namjere da dovede u pitanje ovlast Ustavnog suda Republike Hrvatske da tumači kriterije prihvatljivosti ustavnih tužbi i nastale prakse da se određena rješenja ne mogu podvrgnuti ispitivanju ustavnosti, da podnositelji zahtjeva koji su podnijeli svoje ustavne tužbe nisu djelovali ni nerazumno niti u suprotnosti s izričajem članka 62. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (vidi predmete *Pavlović i drugi*, stavci 34. i 36., te *Šimecki*, stavak 33.). Sud ne vidi nikakav razlog da presudi drukčije u ovom predmetu.

76. Mogao je samo dodati da je ustavna tužba, s obzirom na svoja svojstva, pravno sredstvo kojim se očito može očitovati o relevantnom pitanju Konvencije i dobiti zadovoljština za povredu koja je predmet prigovora. Smatrati da se takvo pravno sredstvo nije smjelo iskoristiti samo zato što je u to vrijeme praksa Ustavnog suda Republike Hrvatske sugerirala da se rješenje koje se pobija ne može podvrgnuti ispitivanju ustavnosti ne bi samo ignoriralo činjenicu da se takva praksa može razvijati (vidi predmet *Pavlović i drugi*, stavak 36.). Što je još važnije, to bi uklonilo svaki poticaj za takav razvoj jer bi podnositelji zahtjeva sustavno upućivali svoje pritužbe Sudu ne dajući priliku Ustavnom sudu Republike Hrvatske da promijeni svoju praksu. To bi bilo protivno načelu supsidijarnosti.

77. Prethodna razmatranja inače bi bila dovoljna da Sud odbaci Vladin prigovor o nedopuštenosti na temelju nepoštivanja pravila o šesto mjeseci. Međutim, Sud bi, u posebnim okolnostima ovoga predmeta, donio isti zaključak, čak i ako bi prihvatio da bi promjena u praksi Ustavnog suda Republike Hrvatske mogla imati implikacije za primjenu pravila o iscrpljivanju domaćih pravnih sredstava i, prema tome, pravila o šest mjeseci. To je tako zbog sljedećih razloga.

78. Sud primjećuje da je do sada vidljivo da je u određenom trenutku Ustavni sud Republike Hrvatske ustanovio praksu da se nakon stupanja na snagu Izmjena i dopuna Zakona o sudovima iz 2009. godine (vidi prethodni stavak 54.) više nije mogla podnijeti ustavna tužba protiv bilo kojeg rješenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske radi duljine postupka. Točnije, Ustavni sud Republike Hrvatske presudio je da nakon što su te Izmjene i dopune stupile na snagu, takva rješenja više se nisu mogla podvrgnuti ispitivanju ustavnosti na temelju članka 62. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske putem individualne ustavne tužbe (vidi prethodne stavke 52. i 63.-64.).

79. Međutim, s tim u vezi Sud ponavlja da o pitanju jesu li iscrpljena domaća pravna sredstva redovno odlučuje pozivom na datum kad je zahtjev podnesen Sudu (vidi predmet *Baumann protiv Francuske*, br. 33592/96, stavak 47., ECHR 2001-V (izvadci)). Stoga treba odgovoriti na pitanje je li podnositeljica zahtjeva, uz odgovarajuću pravnu pomoć, trebala biti svjesna navedene prakse Ustavnog suda Republike Hrvatske u tom trenutku kada je podnijela zahtjev Sudu. Vlada je tvrdila da je mogla, budući da je praksa bila formulirana po prvi put već u rješenju Ustavnog suda Republike Hrvatske br. U-IIIVs-3669/2006 od 2. ožujka 2010. godine, objavljenom u „Narodnim novinama“ 19. ožujka 2010. godine (vidi prethodne stavke 62. i 69.). To je bilo više od tri godine prije podnošenja zahtjeva Sudu (vidi prethodni stavak 1.).

80. Ta tvrdnja nije uvjerila Sud. Prvo, ta odluka nije navedena u nijednoj od 17 odluka koje je Vlada podnijela kako bi poduprla istu tvrdnju u predmetima koji su slični ovome predmetu (vidi prethodni stavak 63.). Osim toga, nije bilo objavljeno nijedno od tih 17 rješenja, osim jednog koja datira iz razdoblja nakon što je podnositeljica zahtjeva podnijela ustavnu tužbu u ovome predmetu. Drugo, Sud smatra indikativnim da popis rješenja koja se ne mogu ispitati, koja je Ustavni sud Republike Hrvatske objavio na svojoj internetskoj stranici dana 8. srpnja 2014. godine, ne spominje rješenje od 2. ožujka 2010. godine kao dokaz o ustanovljenoj praksi da se rješenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske radi duljine postupka ne mogu podvrgnuti ispitivanju ustavnosti (vidi prethodni stavak 64.).

81. To je razumljivo iz razloga što rješenje koje je navela Vlada samo ukazuje na to da nakon stupanja na snagu Izmjena i dopuna iz 2009. godine: (a) sve ustavne tužbe podnesene protiv prvostupanjskih rješenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske radi duljine postupka trebaju se smatrati tužbama Vijeću istog suda i ustupiti tom sudu, (b) stranke koje žele uložiti prigovor na duljinu građanskog ili kaznenog postupka ili upravnog spora koji su već završili mogu podnijeti ustavnu tužbu na temelju članka 62. Ustavnog zakon o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (vidi prethodni stavak 52.), i (c) stranke koje žele uložiti prigovor na duljinu građanskog ili kaznenog postupka koji se vodi pred Vrhovnim sudom Republike Hrvatske mogu

podnijeti ustavnu tužbu na temelju članka 63. Ustavnog zakon o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (vidi prethodni stavak 52.).

82. To se rješenje, dakle, ne očituje, bilo eksplicitno ili implicitno, o pitanju dostupnosti ustavne tužbe nakon stupanja na snagu Izmjena i dopuna iz 2009. godine protiv drugostupanjskih rješenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske donesenih u postupcima za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku. U najboljem slučaju, dotični tekst rješenja Ustavnog suda Republike Hrvatske nejasan je u tom pogledu. S tim u vezi Sud ponavlja da podnositeljica zahtjeva mora iscrpiti ona domaća pravna sredstva koja će vjerojatno biti učinkovita (vidi, na primjer, predmet, *Şerife Yiğit protiv Turske* [GC], br. 3976/05, stavak 50., 2. studenoga 2010.) i da postojanje pukih sumnji u izgledu za uspjeh konkretnog pravnog sredstva koje nije očito uzaludno nije valjan razlog da se ne iskoristi taj način dobivanja zadovoljštine (vidi, na primjer, predmet *Vučković i drugi protiv Srbije* [GC], br. 17153/11, stavci 74. i 84., 25. ožujka 2014.).

83. U mjeri u kojoj se može tvrditi da je podnositeljica zahtjeva trebala shvatiti da se nakon stupanja na snagu Izmjena i dopuna iz 2009. godine više ne može podnijeti ustavna tužba protiv rješenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske radi duljine postupka zbog toga što su navedene izmjene i dopune izostavile pozivanje na mogućnost podnošenja takvih ustavnih tužbi - prilično uobičajena zakonodavna tehnika koja navodi da odredba više nije primjenjiva - Sud smatra da bi prihvaćanje takve tvrdnje značilo zanemarivanje bitne činjenice. Točnije, valja napomenuti da u hrvatskom pravnom sustavu Ustavni zakon o Ustavnom sudu Republike Hrvatske, u smislu hijerarhije zakona, ima snagu Ustava, što znači da se njegove odredbe (uključujući njegov članka 62.) ne mogu ukinuti, a još manje da bilo koje zakonodavstvo može od njih odstupati. U takvim okolnostima, izostavljanje pozivanja na mogućnost podnošenja ustavne tužbe u zakonodavnom aktu, dok god taj način dobivanja zadovoljštine ostaje dostupan na temelju Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske, ne može se tumačiti kao da znači da dotično pravno sredstvo više nije dostupno.

84. Budući da Vlada nije dostavila, niti je sam Sud svjestan bilo kojeg javno dostupnog rješenja ili dokumenta koji jasno ukazuje na to da je podnošenje ustavne tužbe protiv drugostupanjskih rješenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske radi duljine postupka bilo nedopušteno u vrijeme kada je ovaj zahtjev podnesen Sudu, podnositeljicu zahtjeva ne može se kriviti za podnošenje ustavne tužbe od 20. rujna 2012. godine (vidi prethodni stavak 42.). Drugim riječima, u to je vrijeme ona imala dovoljno razloga za sumnju da je ustavna tužba pravno sredstvo koje treba iscrpiti kako bi ispunila zahtjeve iz članka 35. stavka 1. Konvencije i da time može prekinuti tijekom šestomjesečnog razdoblja.

85. U svjetlu prethodno navedenog, ne može se reći da je podnošenjem ustavne tužbe podnositeljica zahtjeva iskoristila nepotrebno pravno sredstvo

zbog kojeg je njezin kasniji zahtjev sudu zakasnio. Vladin prigovor glede nepoštivanja pravila o šest mjeseci stoga treba odbiti.

2. Zloupotrijeba prava na podnošenje zahtjeva

86. Vlada je tvrdila da je podnositeljica zahtjeva zloupotrijebila pravo na podnošenje zahtjeva zbog toga što njezin zastupnik nije obavijestio Sud o važnoj činjenici da je 6. lipnja 2012. godine (vidi prethodni stavak 32.) bilo doneseno pravomoćno rješenje u ovršnom postupku koji je predmet prigovora, čime je postupak okončan.

87. Podnositeljica zahtjeva odgovorila je da nije zloupotrijebila pravo na podnošenje zahtjeva. Tvrdila je da iako je rješenje o ovrsi od 18. veljače 2003. godine postalo pravomoćno 6. lipnja 2012. godine (vidi prethodni stavak 32.), presuda od 14. rujna 1999. godine ostala je neovršiva do 12. studenoga 2014. godine (vidi prethodni stavak 37.).

88. Sud primjećuje da je presuda koju je podnositeljica zahtjeva nastojala ovršiti doista ostala neovršiva do 12. studenoga 2014. godine (vidi prethodne stavke 37. i 67.). U takvim okolnostima, činjenica da je donesena odluka od 6. lipnja 2012. godine nije od tolike važnosti da bi se njezino nekomuniciranje sa Sudom, iako je za osudu, moglo smatrati zloupotriječom prava na podnošenje zahtjeva. Ovaj se predmet stoga ne može usporediti s predmetom *Kerechashvili protiv Gruzije* ((odl.), br. 5667/02, 2. svibnja 2006.) u kojem se podnositelj zahtjeva žalio na neovršenje presude u njegovu korist, ali je prikrio činjenicu da je dotična presuda bila provedena djelomično više od godinu dana prije nego što je podnio svoj zahtjev, te u cijelosti prije nego što o njemu obaviještena tužena Vlada. Slijedi da Vladin prigovor glede navodne zloupotrijebe prava na podnošenje zahtjeva također treba odbiti.

3. Podnositeljev status žrtve

(a) Tvrdnje stranaka

89. Vlada je iznijela tvrdnju da je Županijski sud u Varaždinu usvojio zahtjev podnositeljice zahtjeva, utvrdio povredu njezinog prava na suđenje u razumnom roku i da joj je Vrhovni sud Republike Hrvatske dosudio primjerenu naknadu (vidi prethodne stavke 39. i 41.). Povreda koja je predmet prigovora stoga je ispravljena na domaćoj razini, i kao rezultat toga, podnositeljica zahtjeva izgubila je svoj položaj žrtve.

90. Podnositeljica zahtjeva tvrdila je da ona još uvijek može tvrditi da je žrtva navedene povrede zbog toga što je naknada koja joj je dosuđena bila preniska i ovršni sud nije postupio po nalogu Županijskog suda da dovrši ovrhu u roku od šest mjeseci.

(b) Ocjena Suda

91. Sud prvo primjećuje da je u trenutku donošenja rješenja Županijskog suda u Varaždinu od 22. veljače 2012. godine o zahtjevu podnositeljice zahtjeva (vidi prethodne stavke 7., 39. i 67.), ovršni postupak trajao oko jedanaest godina i jedanaest mjeseci. Vrhovni sud Republike Hrvatske uzeo je u obzir isto razdoblje u svom rješenju od 18. svibnja 2012. godine (vidi prethodni stavak 41.). Nadalje primjećuje da su Županijski sud u Varaždinu i Vrhovni sud Republike Hrvatske dosudili podnositeljici zahtjeva iznos koji odgovara otprilike 1.070 eura (EUR) (vidi prethodne stavke 39. i 41.). Naknada koju su dosudili ti sudovi ne odgovara onome što bi Sud vjerojatno dosudio na temelju članka 41. Konvencije u odnosu na isto razdoblje, niti se na drugi način može smatrati odgovarajućom u okolnostima predmeta (vidi načela utvrđena u sudskoj praksi Suda u predmetu *Cocchiarella protiv Italije* [GC], br. 64886/01, stavci 65.-107., ECHR 2006-V, ili *Scordino protiv Italije* (br. 1) [GC], br. 36813/97, stavci 178.-213., ECHR 2006-V).

92. Sud posebice primjećuje da iako je ovršni sud u više navrata pozvao majku podnositeljice zahtjeva da navede dug po presudi (vidi prethodne stavke 16., 19., 22. i 28.), naposljetku je naložio zapljenu dužnikove mirovine u iznosu koji je ona prvotno potraživala u zahtjevu za ovrhu i uputio dužnika pokrene zaseban građanski postupak čime bi se na njega učinkovito prenio teret dokazivanja u kojoj mjeri je ispunio svoju obvezu (vidi prethodne stavke 7., 13. i 32.-33.). Sud se stoga ne može složiti s ocjenom domaćih sudova da se kašnjenje od više od jedne godine i osam mjeseci može pripisivati podnositeljici zahtjeva zbog toga što nije navela dug po presudi (vidi prethodni stavak 39.).

93. Uzimajući u obzir prethodno navedeno, Sud smatra da, u pogledu razdoblja obuhvaćenog u nalazima domaćih sudova (vidi prethodni stavak 91.), podnositeljica zahtjeva nije izgubila svoj status žrtve u smislu članka 34. Konvencije. Slijedi da se Vladin prigovor o statusu žrtve podnositeljice zahtjeva treba odbiti.

4. Zaključak glede prihvatljivosti

94. Sud dalje primjećuje da ovaj prigovor nije očigledno neosnovan u smislu članka 35. stavka 3. točke (a) Konvencije. Također primjećuje da nije nedopušten ni po kojoj drugoj osnovi. Stoga se mora proglasiti dopuštenim.

B. Osnovanost

95. Sud ponavlja svoju ustaljenu sudsku praksu prema kojoj članak 6. stavak 1. Konvencije, *inter alia*, štiti provedbu konačnih, obvezujućih sudskih odluka, koje – u državama koji prihvaćaju vladavinu prava – ne mogu ostati nedjelotvorne na štetu jedne od stranaka. U skladu s tim,

izvršenje sudske odluke ne može se spriječiti, poništiti ili nepropisno odugovlačiti (vidi, između ostalih izvora prava, predmete *Hornsby protiv Grčke*, presuda od 19. ožujka 1997., *Izvešća* 1997-II, str. 510.-11., stavak 40.; *Burdov protiv Rusije*, br. 59498/00, stavak 34., ECHR 2002-III; i *Jasiūnienė protiv Litve*, br. 41510/98, stavak 27., 6. ožujka 2003.). Država ima obvezu organizirati sustav ovrhe presuda koji je djelotvoran i na razini prava i u praksi (vidi predmet *Fuklev protiv Ukrajine*, br. 71186/01, stavak 84., 7. lipnja 2005.).

96. Nadalje, Sud primjećuje da, bez obzira na treba li se ovrha provesti nad privatnim ili državnim činiteljem, na državi je da poduzme sve potrebne korake, u okviru svoje nadležnosti, kako bi ovršila pravomoćnu sudsku presudu i, pri tome, kako bi osigurala učinkovito sudjelovanje cjelokupnog aparata, a u suprotnom neće ispuniti zahtjeve sadržani u članku 6. stavku 1. (vidi predmet *Felbab protiv Srbije*, br. 14011/07, stavak 62., 14. travnja 2009.). Međutim, propuštanje ovrhe presude zbog siromaštva dužnika ne može se uzeti protiv države osim i u mjeri u kojoj se može pripisati domaćim vlastima, na primjer, njihovim pogreškama ili odugovlačenju ovršnog postupka (vidi, *mutatis mutandis*, predmet *Omasta protiv Slovačke* (odl.), br. 40221/98, 10. prosinca 2002.).

97. Konačno, Sud ponavlja da se s ovršnim postupkom, zbog same njegove naravi, treba postupati ekspeditivno (vidi predmet *Comingersoll S.A. protiv Portugala* [GC], br. 35382/97, stavak 23., ECHR 2000-IV).

98. Kako bi odlučio je li kašnjenje ovrhe bilo razumno, Sud će pogledati složenost ovršnog postupka, kako su se podnositeljica zahtjeva i vlasti ponašale, i prirodu dosuđenog iznosa (vidi predmet *Raylyan protiv Rusije*, br. 22000/03, stavak 31., 15. veljače 2007.).

99. Vraćajući se na ovaj predmet, Sud primjećuje da su Županijski sud u Varaždinu i Vrhovni sud Republike Hrvatske utvrdili da je postupak trajao nerazumno dugo (vidi prethodne stavke 39. i 41.). Sud ne vidi razloga da drugačije odluči, budući da je često utvrdio postojanje povreda članka 6. stavka 1. Konvencije u predmetima u kojima se postavljaju pitanja slična onima u ovome predmetu (vidi, *a fortiori*, predmete *Boucke protiv Crne Gore*, br. 26945/06, 21. veljače 2012., i *Shapovalova protiv Rusije*, br. 2047/03, 5. listopada 2006.). Stoga je već u razdoblju koje je bilo podvrgnuto preispitivanju Županijskog suda i Vrhovnog suda Republike Hrvatske (vidi prethodni stavak 91.) kašnjenje ovrhe bilo prekomjerno i nije ispunilo zahtjev „razumnog roka“.

100. Prema mišljenju Suda, to je svojstvo zadržala i tijekom naknadnog razdoblja od dvije godine i osam mjeseci nakon donošenja rješenja Županijskog suda od 22. veljače 2012. godine, jer je presuda od 14. rujna 1999. godine ostala neovršena do 12. studenoga 2014. godine (vidi prethodne stavke 32.-37.). Naime, Sud primjećuje da je 11. srpnja 2012. godine ovršni sud obavijestio Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje da je rješenje o ovrsi od 18. veljače 2003. godine postalo pravomoćno i naložio

mu da se započne zapljenom 10 % mirovine dužnika na što je 21. rujna 2012. godine Zavod odgovorio da to ne može učiniti, jer je 1/3, to jest, navodno, zakonski maksimum, mirovine dužnika već bio zaplijenjen prema drugom rješenju o ovrsi dobivenom od strane podnositeljice zahtjeva (vidi prethodne stavke 33.-35.). Međutim, Sud primjećuje da je mjerodavno ovršno zakonodavstvo na snazi u to vrijeme omogućivalo zapljenu više od 1/3 nečijeg prihoda ako se tužbeni zahtjev čija se ovrha traži odnosio na zakonsko uzdržavanje (djeteta) (vidi prethodne stavke 57.-59.). Dakle, izgleda da je zapljenom velikog dijela mirovine dužnika ovrha mogla biti dovršena prije 12. studenoga 2014. godine.

101. U svjetlu prethodno navedenog, Sud smatra da je došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije.

II. NAVODNA POVREDA ČLANKA 13. KONVENCIJE

102. Podnositeljica zahtjeva prigovorila je da se pravno sredstvo koje je ona iskoristila kako bi se žalila na duljinu ovršnog postupka pokazalo nedjelotvornim zbog toga što Općinski sud u Varaždinu nije postupio po nalogu Županijskog suda u Varaždinu od 22. veljače 2012. godine da dovrši ovrhu u roku od šest mjeseci (vidi prethodne stavke 37. i 39.). Pozvala se na članak 13. Konvencije koji glasi kako slijedi:

„Svatko čija su prava i slobode koje su priznate u Konvenciji povrijeđene ima pravo na djelotvorna pravna sredstva pred domaćim državnim tijelom čak i u slučaju kada su povredu počinile osobe koje su djelovale u službenom svojstvu.”

103. Vlada je osporila tu tvrdnju.

A. Dopuštenost

104. Sud primjećuje da je ovaj prigovor povezan s onim naprijed ispitanim i da ga se stoga isto tako treba utvrditi dopuštenim.

B. Osnovanost

1. Tvrdnje stranaka

105. Vlada je ponovila svoju prethodnu tvrdnju da je 6. lipnja 2012. godine bilo doneseno pravomoćno rješenje u ovršnom postupku koji je predmet prigovora, čime je postupak okončan (vidi prethodne stavke 32. i 86.). Stoga je Općinski sud u Varaždinu postupio po nalogu Županijskog suda u Varaždinu od 22. veljače 2012. godine i dovršio je ovrhu za manje od šest mjeseci.

106. Podnositeljica zahtjeva ponovila je svoju tvrdnju da iako je rješenje o ovrsi od 18. veljače 2003. godine postalo pravomoćno 6. lipnja 2012. godine, ovrha nije bila dovršena jer je presuda od 14. rujna 1999. godine

ovršena tek 12. studenoga 2014. godine (vidi prethodne stavke 37. i 87.). Dakle, ne može se tvrditi da je Općinski sud u Varaždinu postupio po nalogu Županijskog suda u Varaždinu od 22. veljače 2012. godine da dovrši ovrhu u roku od šest mjeseci.

2. Ocjena Suda

107. Sud ponavlja da je ovrha dovršena tek 12. studenoga 2014. godine (vidi prethodne stavke 37. i 67.). Iz toga slijedi da Općinski sud u Varaždinu nije postupio po nalogu Županijskog suda u Varaždinu od 22. veljače 2012. da dovrši ovrhu u roku od šest mjeseci (vidi prethodni stavak 39.). Sud također ponavlja da podnositeljica zahtjeva nije dobila odgovarajuće namirenje za prekomjernu duljinu dotičnog ovršnog postupka (vidi prethodni stavak 91.).

108. U takvim okolnostima ne može se tvrditi da je zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku koji je podnositeljica zahtijeva iskoristila bio učinkovito pravno sredstvo za duljinu tog ovršnog postupka. Kombinacija tih dvaju čimbenika u posebnim okolnostima ovoga predmeta učinila je inače učinkovito pravno sredstvo neučinkovitim (vidi, *mutatis mutandis*, predmet *Kaić i drugi protiv Hrvatske*, br. 22014/04, stavak 43., 17. srpnja 2008.).

109. Ovaj zaključak, međutim, ne dovodi u pitanje da je u razdoblju između 29. prosinca 2005. i 13. ožujka 2013. godine (vidi prethodni stavak 53.) zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku bio učinkovito pravno sredstvo u smislu članka 13. Konvencije za duljinu tekućeg sudskog postupka u Hrvatskoj (vidi predmet *Pavić protiv Hrvatske*, br. 21846/08, stavak 36., 28. siječnja 2010.).

110. Stoga je u ovom predmetu došlo do povrede članka 13. Konvencije.

III. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

111. Člankom 41. Konvencije propisano je:

„Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarnje pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravednu naknadu povrijeđenoj stranci.”

A. Šteta

112. Podnositeljica zahtjeva potražuje 5.000 eura (EUR) na ime materijalne štete i 4.000 EUR na ime nematerijalne štete.

113. Vlada osporava te zahtjeve.

114. Sud ne nalazi nikakvu uzročnu vezu između utvrđene povrede i navodne materijalne štete; stoga odbija ovaj zahtjev.

115. Što se tiče nematerijalne štete, Sud ponavlja da ako je podnositelj zahtjeva iskoristio dostupno domaće pravno sredstvo i time ishodio utvrđenje povrede te mu je dosuđena naknada, ali može ipak još uvijek tvrditi da je „žrtva“, iznos koji se dosuđuju se na temelju članka 41. može biti manji od iznosa koje Sud dosuđuje u sličnim predmetima. U tom slučaju podnositelju zahtjeva treba dosuditi razliku između iznosa dobivenog od strane domaćih sudova i iznosa koji ne bi bio smatran očito nerazumnim u usporedbi s iznosima koje dosuđuje Sud. Podnositelju zahtjeva treba i dosuditi iznos u odnosu na faze postupka koji domaći sudovi nisu uzeli u obzir (vidi, *mutatis mutandis*, prethodno citirani predmet *Cocchiarella*, stavci 139.-141., ECHR 2006-V; *Jakupović protiv Hrvatske*, br. 12419/04, stavak 33., 31. srpnja 2007.; *Skokandić protiv Hrvatske*, br. 43714/02, stavak 59, 31. srpnja 2007.; *Husić protiv Hrvatske*, br. 14878/04, stavak 31., 25. listopada 2007.; i *Letica protiv Hrvatske*, br. 27846/05, stavak 34., 18. listopada 2007.).

116. Sud ponavlja da su domaći sudovi podnositeljici zahtjeva dosudili iznos od 1.070 EUR (vidi prethodni stavak 91.). S obzirom na okolnosti ovoga predmeta, značajke zahtjeva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku, kao i činjenica da je, bez obzira na domaće pravno sredstvo, Sud utvrdio povredu odlučujući na pravičnoj osnovi, Sud smatra da podnositeljici zahtjeva treba dosuditi iznos od 4.000 EUR, to jest, traženi iznos, u odnosu na nematerijalnu štetu, uz sve poreze koji bi mogli biti zaračunati na taj iznos.

B. Troškovi i izdaci

117. Podnositeljica zahtjeva također potražuje 2.400 EUR na ime troškova i izdataka nastalih pred domaćim sudovima i ovim Sudom.

118. Vlada osporava tu tvrdnju.

119. Prema sudskoj praksi Suda podnositelj ima pravo na naknadu svojih troškova i izdataka samo ako je dokazano da su stvarno i nužno nastali i bili razumni glede iznosa. U ovome predmetu, uzimajući u obzir dokumente koje ima u posjedu i naprijed navedene kriterije, Sud smatra razumnim dosuditi iznos od 1.020 EUR na ime troškova i izdataka u domaćem postupku i 850 EUR za postupak pred Sudom, uvećan za sve poreze koji bi mogli biti zaračunati podnositelju zahtjeva na taj iznos.

C. Zatezne kamate

120. Sud smatra primjerenim da se stopa zatezne kamate temelji na najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke uvećanoj za tri postotna boda.

IZ TIH RAZLOGA SUD JEDNOGLASNO

1. *Utvrđuje* da je zahtjev dopušten;
2. *Presuđuje* da je došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije;
3. *Presuđuje* da je došlo do povrede članka 13. Konvencije;
4. *Presuđuje*
 - (a) da tužena država treba isplatiti podnositeljici, u roku od tri mjeseca od dana konačnosti presude, na temelju članka 44. stavka 2. Konvencije, sljedeće iznose koje je potrebno preračunati u hrvatske kune prema tečaju važećem na dan isplate:
 - (i) 4.000 EUR (četiri tisuće eura) na ime nematerijalne štete, uvećane za sve poreze koji bi mogli biti zaračunati;
 - (ii) 1.870 EUR (tisuću i osamsto sedamdeset eura), uvećanih za sve poreze koje bi se mogli zaračunati podnositeljici zahtjeva, na ime troškova i izdataka;
 - (b) da se od proteka prethodno navedena tri mjeseca do namirenja na prethodno spomenute iznose plaća obična kamata prema stopi koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećanoj za tri postotna boda;
5. *Odbacuje* preostali dio tužbenog zahtjeva podnositeljice zahtjeva za pravičnom naknadom.

Sastavljeno na engleskom jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 7. siječnja 2016. godine u skladu s pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

André Wampach
Zamjenik tajnika

Khanlar Hajiyev
Predsjednik

***Prijevod, lekturu i pravnu redakтуру izradio
prevoditeljski centar Ciklopea d.o.o. Ured zastupnika
Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska
prava nije odgovoran za točnost prijevoda i sadržaja.***